

Sygn. akt XII C 1107 / 19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

po rozpoznaniu w dniu 10.06.2020 r.

we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **S.A. w W.**

przeciwko **K. K.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego **5 417 zł** kosztów procesu.

XII C 1107 / 19

UZASADNIENIE

(...) S.A. w W. w dniu 10.05.2019 r. wystąpił w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanego K. K. 155 273, 22 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi do kwoty 112 293, 30 zł od dnia 10.05.2019 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że pomiędzy nim a M. K. (1) prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) została zawarta umowa kredytowa nr (...). Środki z kredytu zostały uruchomione w dniu 15.03.2015 r. W dniu 26.06.2016 r. zmarła M. K. (1). Spadek po niej zgodnie z aktem poświadczenia dziedziczenia nabył z dobrodziejstwem inwentarza syn M. K. (1), pozwany w tej sprawie K. K.. M. K. (1) wpłacała raty kredytu w kwotach i terminach odbiegających od przyjętego przez strony harmonogramu spłaty rat, co powodowało naliczanie przez powoda od należności przeterminowanych odsetek umownych za opóźnienie. M. K. (1) nie wywiązała się z zobowiązania na rzecz Banku, w związku z czym powód skierował do niej wezwanie do zapłaty, w wobec braku zapłaty zobowiązania nastąpiło wypowiedzenie umowy. W dniu 08.04.2016 r. pomiędzy powodem a M. K. (1) została zawarta umowa ugody. Brak realizacji postanowień ugody w zakresie terminów i warunków spłaty zgodnie z jej zapisami skutkowało wymagalnością wierzytelności objętej ugodą w dniu 15.12.2017 r.

Powód wskazał, że wysokość zadłużenia stwierdzona jest wyciągiem z ksiąg z dnia 10.05.2019 r. na kwotę 155 273, 22 zł, w tym:

1) kapitał – 112 293, 30 zł,

2) odsetki od należności niespłaconej w terminie naliczone do dnia 09.05.2019 r. – 42 029, 92 zł,

3) koszty – 950 zł.

Powód próbował kontaktować się z pozwanym. Podjęte przez Bank czynności nie doprowadziły do polubownego ustalenia warunków spłaty wierzytelności.

Postanowieniem z dnia 03.06.2019 r., VI Nc-e 835810/19, referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we Włocławku w następstwie stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W odpowiedzi na pozew z dnia 04.02.2020 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany podał, że w dniu 12.04.2016 r. przed notariuszem S. K. we W. M. K. (1) zawarła z Funduszem (...) sp. z o.o. umowę pożyczki oraz przeniesienia własności na zabezpieczenie. Fundusz udzielił M. K. (1) pożyczki w kwocie 150 000 zł, a celem zabezpieczenia spłaty pożyczki M. K. (1) przeniosła na rzecz Funduszu własność nieruchomości przy ul. (...) we W..

Powód dowiedział się o śmierci M. K. (1) nie później niż dnia 17.11.2016 r., a o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza przez K. K. nie później niż dnia 20.09.2017 r. Ponadto powód wiedział co najmniej od 12.08.2016 r. o przeniesieniu przez M. K. (1) nieruchomości obciążonej hipoteką na zabezpieczenie spłaty kredytu.

Powód dopiero pismem z dnia 23.04.2018 r. wezwał pozwanego do zapłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytu nr (...). Bank wzywając pozwanego do zapłaty 143 213, 65 zł nie przedstawił żadnego wyliczenia, które uzasadniałoby żądanie zapłaty ani co do kapitału ani co do odsetek.

Pozwany wytoczył przeciwko Funduszowi (...) sp. z o.o. powództwo o stwierdzenie nieważności umowy pożyczki, oświadczenia o poddaniu się egzekucji oraz umowy przeniesienia własności na zabezpieczenie z dnia 12.04.2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 04.04.2019 r. ustalił, że oświadczenia woli M. K. (1) z dnia 12.04.2016 r. są nieważne. M. K. (1) oświadczenia te składała w stanie wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli z powodu uzależnienia od alkoholu. Stan silnego uzależnienia trwał u M. K. (1) od kilku lat. Już w lutym 2015 r. podczas pobytu w szpitalu stwierdzono u niej toksyczne uszkodzenie wątroby. W dniu 19.10.2015 r. trafiła do szpitala z powodu hiperglikemii. Jej czynności psychiczne były znacznie osłabione i ograniczały się jedynie do regulowania stosunków jednostka – otoczenie. M. K. (1) miała zaburzenia orientacji, samokontroli oraz rozumienia zjawisk dziejących się w szeroko rozumianym otoczeniu pacjenta, ich różnego rodzaju następstw, w tym odległych oraz możliwości elastycznego i swobodnego dostosowywania podejmowanych działań lub decyzji o ich zaniechaniu. W konsekwencji zaburzenia psychiczne z powodu niewydolności wątroby i uzależnienia od alkoholu mogły powodować u M. K. (1) zaburzenia koncentracji i utrzymanie uwagi z niepełnym zrozumieniem złożonych aktywności wymagających zaangażowania intelektualnego. M. K. (1) pozostawała w stanie wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli co najmniej od października 2015 r.

Pozwany niezwłocznie pod odzyskanie prawa własności do nieruchomości przy ul. (...) we W. podjął kroki zmierzające do jej sprzedaży i spłaty długów spadkowych. W dniu 18.11.2019 r. zawarł umowę sprzedaży nieruchomości. Część ceny sprzedaży w kwocie 350 000 zł została przez kupujących wpłacona do depozytu notarialnego, a w dniu podpisania umowy kwota 112 293, 30 zł została przelana na spłatę części zadłużenia sprzedającego z tytułu umowy kredytu nr (...) na rzecz (...) S.A. Pozostała kwota pozostaje zdeponowana na rachunku notariusza do czasu wykreślenia hipoteki przez Bank.

Pozwany zarzucił nieudowodnienie wysokości oraz wymagalności wierzytelności dochodzonej przez powoda.

Wskazał, że powód przedstawił dowody na złożenie przez M. K. (1) tylko dyspozycji uruchomienia środków transzy nr 1 w kwocie 66 260 zł i transzy nr 2 w kwocie 74 000 zł. Nie udowodnił natomiast, by M. K. (1) wydała dyspozycję uruchomienia kredytu w celu opłacenia ubezpieczenia od upadłości oraz ubezpieczenia od utraty wartości nieruchomości. Nie wykazał, aby doszło do zawarcia umów ubezpieczenia, na jakich warunkach ubezpieczenie było zawarte, i by doszło do zapłaty składki ubezpieczeniowej.

Pozwany zarzucił nieważność umów ubezpieczenia, gdyby zostały zawarte, wskazując, że powód jako silniejsza strona stosunku prawnego narzucił niekorzystne warunki umowy kredytowej. Kredyt został zabezpieczony hipoteką do kwoty 261 704, 38 zł. Wartość nieruchomości trzykrotnie przekraczała kwotę hipoteki, a sześciokrotnie kwotę udzielonego kredytu. Powód nie wykazał także, aby poniósł opłaty za ustanowienie zabezpieczeń prawnych w kwocie 392, 12 zł.

Podniósł, że wobec tego można uznać, iż M. K. (1) został przyznany kredyt jedynie w wysokości 140 260 zł.

Co do wymagalności kwoty 112 293, 30 zł pozwany zauważył, że nawet dowody zaoferowane przez powoda nie dają podstawy do przyjęcia 15.03.2016 r. jako daty wymagalności. Przyjmując nawet, że wypowiedzenie zostało doręczone prawidłowo (czemu pozwany zaprzecza) synowi M. K. (1) w dniu 04.02.2016 r., to 30 dniowy okres wypowiedzenia upłynąłby dnia 05.03.2016 r., a nie, jak wskazuje powód, 15.03.2016 r.

Pozwany zarzucił, że umowa kredytowa w ogóle nie została skutecznie rozwiązana za wypowiedzeniem przez powoda.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 14.03.2015 r. we Wrocławiu (...) S.A. w W. oraz M. K. (1) prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą M. (...) we W. zawarli umowę kredytu „N. (...)” nr (...).

Bank udzielił M. K. (1) kredytu w kwocie 153 943, 75 zł na (Część A.III umowy):

- cel operacyjny – na konto kredytobiorcy – 74 000 zł,
- cel operacyjny – refinansowanie pożyczki hipotecznej nr (...) – na konto (...) S.A. – 66 260 zł,
- opłaty za ustanowienie zabezpieczeń prawnych – 392, 12 zł,
- ubezpieczenie od upadłości – 7 735, 87 zł,
- ubezpieczenie od utraty wartości nieruchomości – 5 555, 76 zł.

Kredyt został udzielony na 120 miesięcy, miał zostać spłacony w równych ratach (Część A.IV umowy).

Marża Banku wynosiła 6,50 %, indeks bazowy 3M WIBOR wynosił 4,40 % (Część A.IV umowy).

Zabezpieczenie kredytu stanowiła hipoteka do kwoty 261 704, 38 zł na pierwszym miejscu ustanowiona na nieruchomości przy ul. (...) we W. – działek gruntu nr (...) o pow. 489 m², KW nr (...) (Część A.V umowy).

Bank miał prawo wypowiedzieć umowę kredytu w przypadku niewykonania lub nieterminowego regulowania przez kredytobiorcę zobowiązań wobec Banku, w szczególności w przypadku, gdy kredytobiorca zalegał w całości lub części z zapłatą dwóch rat kredytu i pomimo wezwania do zapłaty nie spłacił zaległości w terminie 7 od dnia otrzymania wezwania (§ 8 ust. 1 pkt b. Części B umowy – Warunków umowy kredytu).

M. K. (1) nie skorzystała z przewidzianej w warunkach umowy kredytu możliwości ustanowienia pełnomocnika do spraw związanych z umową kredytu, tj. odbioru wszelkich oświadczeń woli związanych z wykonywaniem umowy, jej rozwiązaniem, ustaleniem istnienia oraz egzekwowaniem roszczeń z niej wynikających (Część A.II umowy oraz § 11 ust. 1 Części B umowy – Warunków umowy kredytu).

/ dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 14.03.2013 r. – k. 41-44; regulamin

kredytowania – k. 117-121 /

W dniu 14.03.2015 r. M. K. (1) złożyła dyspozycję uruchomienia środków z transzy kredytu nr 1 w kwocie 66 260 zł.

Transza została wypłacona w dniu 15.03.2015 r.

W dniu 14.03.2015 r. M. K. (1) złożyła dyspozycję uruchomienia środków z transzy kredytu nr 2 w kwocie 74 000 zł.

Transza została wypłacona w dniu 12.04.2015 r.

/ dowód: dyspozycje uruchomienia kredytu – k. 45-48; historia kredytu – k. 49-63 /

M. K. (1) spłacała kredyt od dnia 15.04.2015 r. Spłaty były dokonywane nieregularnie, pojawiały się opóźnienia w płatności. Od 10.2015 r. raty nie były spłacane.

/ dowód: dyspozycje uruchomienia kredytu – k. 45-48; historia kredytu – k. 49-63; harmonogram –

k. 73; historia wpłat – k. 76-81; zestawienie – k. 91-114 /

Pismem z dnia 17.12.2015 r. powód skierował do M. K. (1) ostateczne wezwanie do zapłaty w terminie 14 dni należności z tytułu umowy kredytu nr (...) w kwocie 6 120, 85 zł. Wskazał, że brak wpłaty w wyznaczonym terminie spowoduje wypowiedzenie umowy.

Pismo zostało awizowane pod adresem firmy M. K. (1) – (...) (...) W. w dniu 28.12.2015 r. i zwrócone jako niepodjęte z placówki pocztowej w dniu 15.01.2016 r.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 17.12.2015 r. – k. 64-66 /

Pismem z dnia 29.01.2016 r. powód skierował do M. K. (1) – pod adresem (...) (...) W. oraz pod adresem (...) (...) W. – oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytowej nr (...) z dnia 15.03.2015 r.

Wskazał, że przeterminowane zadłużenie wynosi 8 476, 13 zł, jego spłaty należy dokonać w nieprzekraczalnym terminie 30 dni, zaś brak wpłaty spowoduje, że po upływie 30-dniowego okresu wypowiedzenia cała należność kapitałowa w kwocie 128 956, 32 zł stanie się natychmiast wymagalna.

Pismo skierowane pod adresem (...) (...) W. zostało odebrane w dniu 04.02.2016 r. przez K. K..

Pismo skierowane pod adresem (...) (...) W. zostało awizowane w dniu 04.02.2016 r. i zwrócone jako niepodjęte z placówki pocztowej w dniu 19.02.2016 r.

/ dowód: wypowiedzenie z dnia 29.01.2016 r. – k. 67-72 /

W dniu 08.04.2016 r. (...) S.A. i M. K. (1) zawarli umowę ugody, które przedmiotem była restrukturyzacja zadłużenia wynikającego z umowy kredytu nr (...), które to zadłużenie na dzień 07.04.2016 r. miało wynosić 136 465, 35 zł, w tym:

a) kapitał wymagalny – 128 956, 32 zł,

b) odsetki wymagalne – 6 293, 44 zł,

c) odsetki karne – 885, 59 zł,

d) koszty windykacji – 0 zł,

e) opłaty i prowizje – 330 zł,

oraz dalsze odsetki według stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych wynoszącej czterokrotność oprocentowania kredytu lombardowego NBP liczone od kwoty należności głównej.

Splata zadłużenia miała nastąpić w 11 równych miesięcznych ratach po 1 200 zł oraz w ostatniej 12 racie w kwocie pozostającej do spłaty.

/ dowód: umowa ugody z dnia 08.04.2016 r. – k. 74-75 /

Po zawarciu ugody M. K. (1) oraz K. K. dokonali wpłat:

- w dniu 13.04.2016 r. – 13 000 zł,

- w dniu 13.06.2016 r. – 1 200 zł,

- w dniu 30.06.2016 r. – 100 zł,

- w dniu 18.08.2016 r. – 2 300 zł,

- w dniu 23.11.2016 r. – 63, 02 zł.

/ dowód: historia kredytu – k. 49-63; harmonogram – k. 73; historia wpłat – k. 76-81; zestawienie –

k. 91-114 /

W dniu 12.04.2016 r. Fundusz (...) sp. z o.o. w organizacji we W. reprezentowany przez M. K. (2) oraz M. K. (1) zawarli przed notariuszem S. K. we W. w formie aktu notarialnego rep. (...), umowę pożyczki i oświadczenia o poddaniu się egzekucji i umowę przeniesienia własności na zabezpieczenie.

Fundusz po przeprowadzeniu oceny ryzyka kredytowego miał udzielić M. K. (1) pożyczki w kwocie 150 000 zł w celu niezwiązanym z działalnością gospodarczą. Pożyczka miała zostać wypłacona w sposób następujący:

- 85 016, 68 zł – gotówką w dniu 12.04.2016 r.,

- 13 000 zł – przelewem na rachunek (...) S.A. – do dnia 13.04.2026 r. – na spłatę zaległości z umowy kredytu nr (...),

- 1 983, 32 zł – do dnia 13.04.2016 r. – na rachunek KS S. P. tytułem prowadzonej egzekucji w sprawie KM 791/16,

- 50 000 zł – do dnia 13.04.2016 r. – na rachunek M. K. (1) O. (...) – tytułem zobowiązania pożyczkobiorcy za usługę pośrednictwa finansowego.

M. K. (1) zobowiązał się spłacić pożyczkę w całości w terminie do dnia 12.04.2017 r.

Oprocentowanie od udzielonej pożyczki wynosiło ogółem 12 461 zł.

W celu zabezpieczenia terminowej spłaty pożyczki M. K. (1) przeniosła na pożyczkodawcę prawo własności zabudowanej nieruchomości składającej się z działek nr (...), o łącznej powierzchni 0,0489 ha, położonej we W. przy ulicy (...), KW nr (...).

Wartość nieruchomości została określona na 650 000 zł.

Pożyczkodawca w przypadku terminowego zwrotu przez pożyczkobiorcę wszelkich należności związanych z umową pożyczki do dnia 12.04.2017 r. zobowiązał się do powrotnego przeniesienia na rzecz M. K. (1) prawa własności powyższej nieruchomości.

Brak spłaty kwoty pożyczki pociągał za sobą wygaśnięcie uprawnienia pożyczkobiorcy do ponownego przeniesienia na rzecz pożyczkobiorcy własności nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia.

Co do obowiązku zwrotu pożyczki wraz z należnym oprocentowaniem, tj. obowiązku zapłaty na rzecz pożyczkodawcy 162 461 zł, M. K. (1) poddała się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 4 kpc.

/ dowód: umowa pożyczki i przeniesienia własności na zabezpieczenie z dnia 12.04.2016 r., rep (...)

nr (...) – k. 9-16 akt sprawy XII C 453/18 /

M. K. (1) zmarła w dniu 26.06.2016 r. we W.. Spadek po niej nabył na podstawie testamentu notarialnego z dnia 22.09.2000 r. z dobrodziejstwem inwentarza syn K. K., co zostało potwierdzone aktem poświadczenia dziedziczenia sporządzonym dnia 06.09.2016 r. przez notariusza M. S. we W., rep (...).

/ dowód: odpis aktu zgonu nr (...) – k. 82; akt poświadczenia dziedziczenia

z dnia 06.09.2016 r., rep. (...) – k. 83-84 /

Pismem z dnia 23.04.2018 r., doręczonym dnia 08.05.2018 r., powód skierował do K. K. wezwanie do zapłaty należności wynikającej z umowy nr (...) w kwocie 143 213, 65 zł, w tym:

- z tytułu kapitału – 112 293, 30 zł,

- z tytułu odsetek – 30 270, 35 zł,

- z tytułu kosztów – 650 zł.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 23.04.2018 r. – k. 85-87 /

M. K. (1) od stycznia 2013 r. nadużywała alkoholu. Wypowiadała się w sposób nielogiczny, zaniedbała dom, nie dbała o siebie, miała stany depresyjne, płaczliwość, stany euforyczne, raz mówiła, że chciało jej się żyć, raz mówiła, że ma wszystkiego dosyć. Od M. K. (1) czuć było często alkohol, nie była w stanie zadbać o siebie, zająć się domem, miała huśtawki nastrojów od stanów agresji do stanów apatii. Zachowywała się w sposób irracjonalny, często w ramach swojej działalności gospodarczej w miejscu jej prowadzenia odpoczywała na kanapie, przysypiała, spożywała tam alkohol. Miała zaburzenia mowy, słowotok, splątanie, udzielała często odpowiedzi nie na temat, wpadała w ciągi alkoholowe, potrafiła nieracjonalnie rozmawiać z kimś godzinami.

M. K. (1) była uzależniona od alkoholu, o tej diagnozie została poinformowana

przez lekarzy na ponad rok przed śmiercią. M. K. (1) nie wdrożyła skutecznych metod odstawienia alkoholu, nie rozpoczęła terapii w poradni leczenia uzależnień, jedynie wyrażała chęć podjęcia takiego leczenia. W dniu 01.02.2016 r. M. K. (1) wymagała tak zwanej detoksykacji w warunkach szpitalnych po trzymiesięcznym ciągu alkoholowym. W dniu 15.02.2016 r. zgłosiła się do (...) we W., przy czym nie utrzymała abstynencji.

Osoby uzależnione określane, jako wysokofunkcjonujący alkoholicy stosują różne metody maskujące tak by jak najdłużej ukrywać chorobę i móc funkcjonować zawodowo i społecznie, jak osoby zdrowe. Za pomocą środków finansowych i innych metod wywierania wpływu otaczają się osobami wspomagającymi, które wykonują za nie wiele zadań i stwarzają barierę ochronną utrudniającą środowisku potwierdzenie podejrzeń o ich uzależnieniu. Powoduje to, że osoby nieposiadające wykształcenia medycznego oraz szkoleń dotyczących rozpoznawania, czy leczenia uzależnień mogą ulec sugestii, że nieco dziwne zachowanie takiej osoby jest wyrazem jej oryginalności lub chwilowej niedyspozycji. Takie zachowania podejmowała M. K. (1).

M. K. (1) w dniu 12.04.2016 r. w trakcie podpisywania umowy pożyczki i przeniesienia własności z uwagi na stan zdrowia znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji oraz wyrażenie woli, z uwagi

na stan zdrowia, w szczególności encefalopatię w wyniku toksycznego uszkodzenia wątroby i szkodliwego działania alkoholu na centralny układ nerwowy.

/ dowód: dokumentacja medyczna M. K. (1) – k. 30-37 i 120 akt sprawy XII C 453/18;

opinia biegłej z zakresu psychiatrii E. S. z dnia 19.10.2018 r. – k.224-228 oraz

k. 291-300 akt sprawy XII C 453/18; transkrypcja ustnego uzasadnienia wyroku w aktach

sprawy XII C 453/18 /

Wyrokiem z dnia 04.04.2019 r., XII C 453/18, prawomocnym z dniem 11.05.2019 r., wydanym w sprawie z powództwa K. K. przeciwko Funduszowi (...) Sp. z o.o. we W. o ustalenie, Sąd Okręgowy we Wrocławiu ustalił, że:

- oświadczenie woli M. K. (1) złożone Funduszowi (...) sp. z o.o. (w dniu zawierania umowy w organizacji) we W. w umowie pożyczki sporządzonej w formie aktu notarialnego przed notariuszem S. K., rep. (...) z dnia 12.04.2016 r. w przedmiocie zawarcia umowy pożyczki jest nieważne,

- oświadczenie woli M. K. (1) złożone Funduszowi (...) sp. z o.o. (w dniu zawierania umowy w organizacji) we W. w umowie pożyczki sporządzonej w formie aktu notarialnego przed notariuszem S. K., rep. (...), z dnia 12.04.2016 r. w przedmiocie poddania się egzekucji jest nieważne,

- oświadczenie woli M. K. (1) złożone Funduszowi (...) sp. z o.o. (w dniu zawierania umowy w organizacji) we W. w umowie przeniesienia własności na zabezpieczenie sporządzonej w formie aktu notarialnego przed notariuszem S. K., rep. (...) z dnia 12.04.2016 r. w przedmiocie zawarcia umowy przeniesienia własności nieruchomości na zabezpieczenie jest nieważne.

/ dowód: wyrok z dnia 04.04.2019 r., XII C 453/18 – k. 222; akta sprawy XII C 453/18 /

W dniu 10.05.2019 r. (...) S.A. wystawił wyciąg z ksiąg banku, w którym stwierdził, że w jego księgach figuruje zobowiązanie K. K. jako spadkobiercy M. K. (1) wynikające z umowy o kredyt nr (...) w wysokości 155 273, 22 zł, w tym:

1) kapitał w kwocie 112 293, 30 zł,

2) odsetki od należności niespłaconej w terminie do dnia 09.05.2019 r. w kwocie 42 029, 92 zł,

3) koszty w kwocie 950 zł,

oraz dalsze należne odsetki od kwoty kapitału wg stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych, wynoszącej czterokrotność oprocentowania kredytu lombardowego NBP.

/ dowód: wyciąg z ksiąg banku z dnia 10.05.2019 r. – k. 88 /

Dnia 18.11.2019 r. notariusz O. Z. przelała na rachunek (...) S.A. 112 293, 39 zł tytułem spłaty kapitału kredytu udzielonego umową kredytu nr (...).

/ dowód: potwierdzenie transakcji – k. 223 /

Dnia 19.11.2019 r. K. K. jako sprzedający oraz A. R. i M. R. jako kupujący zawarli przed notariuszem O. Z. we W. w formie aktu notarialnego, rep.(...), umowę sprzedaży.

K. K. sprzedał małżonkom R. zabudowaną nieruchomość gruntową, w skład której wchodzi działki gruntu: (...), obręb (...) W., o pow. 0,0489 ha, położoną przy ul. (...) we W., KW nr (...). Cena sprzedaży została ustalona na kwotę 700 000 zł, płaćną w następujący sposób:

1) część ceny w kwocie 350 000 zł płatna ze środków własnych kupujących na rachunek sprzedającego do dnia 21.11.2019 r.,

2) część ceny w kwocie 350 000 zł płatna ze środków własnych kupujących z depozytu notarialnego złożonego na rachunku depozytowym kancelarii notarialnej i wypłacona zgodnie

z § 4 protokołu przyjęcia pieniędzy na przechowanie z dnia 18.11.2019 r.:

A) w kwocie 112 293, 30 zł w celu spłaty części zadłużenia sprzedającego z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 13.03.2013 r. przelewem na rachunek (...) S.A.,

B) w pozostałej kwocie 237 706, 70 zł po okazaniu notariuszowi zgody (...) S.A. na wykreślenie z KW nr (...) wobec całkowitej spłaty zadłużenia.

/ dowód: umowa sprzedaży z dnia 19.11.2019 r., rep. (...) – k. 205-216; protokół

przyjęcia pieniędzy na przechowanie z dnia 18.12.2019 r., rep. (...) – k. 217-

221 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód dochodzi od pozwanego jako od spadkobiercy M. K. (1) zapłaty należności z tytułu umowy kredytu z dnia 14.03.2015 r. w związku z wypowiedzeniem tej umowy i postawieniem jej w stan natychmiastowej wymagalności.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Zgodnie zaś z art. 75 ust. 1 prawa bankowego w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu.

Sąd doszedł do przekonania, że rozpoznanie sprawy nie wymaga przeprowadzenia rozprawy i rozpoznał ją na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ § 1 kpc, znajdującego zastosowanie w tej sprawie, jako zainicjowanej po 08.09.2016 r. Po złożeniu przez strony pism procesowych w postaci pozwu oraz odpowiedzi na pozew należało uznać, iż charakter sprawy powoduje, że prowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Nie zachodziła potrzeba przesłuchiwania w tej sprawie kogokolwiek, zatem jej rozstrzygnięcie wymagało oparcia się na przedłożonych dokumentach. Według art. 148¹ § 3 kpc rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo. Ani powód w pozwie ani pozwany w odpowiedzi na pozew nie zażądali rozpoznania sprawy na rozprawie, w ogóle zresztą nie zgłosili żadnych wniosków dotyczących trybu procedowania tej sprawy.

Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego podważyły zarówno zasadę, jak i wysokość roszczenia zgłoszonego przez powoda.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na procesową bierność powoda. Pełnomocnik powoda pomimo zobowiązania nałożonego pismem z dnia 10.02.2020 r., doręczonym dnia 14.02.2020 r. (k. 230-231) nie ustosunkowała się do stanowiska powoda przedstawionego w odpowiedzi na pozew, w szczególności do dwóch kwestii

o zasadniczym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy i oceny zasadności roszczenia powoda, mianowicie do kwestii ważności i skuteczności czynności prawnych dokonywanych z udziałem lub wobec M. K. (1) oraz do kwestii dokonania przez pozwanego spłaty kapitału w kwocie 112 293, 30 zł. Na tę ostatnią okoliczność pozwany powołał się już wcześniej, przed złożeniem odpowiedzi

na pozew, w piśmie z dnia 28.11.2019 r. (k. 139-140).

Brak zajęcia przez powoda stanowiska w określonym terminie należy oceniać w kategoriach przyznania okoliczności podniesionych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew.

Sąd uznał za zbędne prowadzenie dowodu z zeznań świadka M. M. oraz z przesłuchania stron, albowiem okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy wynikają ze złożonych przez strony dokumentów, nadto zaś doszło do opisanego powyżej przyznania.

Należy zgodzić się z pozwanym, iż skuteczność wypowiedzenia umowy kredytu budzi wątpliwości.

Pozwany powołał się na wynik postępowania w sprawie XII C 453/18 i podstawę rozstrzygnięcia tej sprawy. Przedmiotem sprawy XII C 453/18 było ustalenie nieważności umowy pożyczki i przewłaszczenia na zabezpieczenie zawartej przez M. K. (1) dnia 12.04.2016 r., czyli cztery dni po podpisaniu ugody między nią a powodem. Nieważność umowy z dnia 12.04.2016 r. była konsekwencją wady braku świadomości lub swobody przewidzianej w art. 82 kc. Wada oświadczenia woli złożonego przez M. K. (1) była z kolei następstwem długotrwałego nadużywania alkoholu, datującego się od 2013 r., a nasilonego od 2015 r. Można zresztą zwrócić uwagę, że umowa z dnia 12.04.2016 r. zawierała szereg postanowień, które były rażąco wręcz niekorzystne dla pożyczkobiorcy lub niezgodne z zasadami współżycia społecznego (jak np. sfinansowanie 50 000 zł prowizji za usługę finansową dla osoby reprezentującej pożyczkodawcę). Osoba działająca z pełnym rozeznaniem nie podpisałaby takiej umowy.

Mając na uwadze ustalony w uzasadnieniu wydanego w sprawie XII C 453/18 wyroku Sądu Okręgowego stan faktyczny oraz treść i wnioski opinii biegłej E. S. (której kopia załączona do odpowiedzi na pozew została przesłana pełnomocnikowi powoda i która – stosownie do art. 278¹ kpc – może zostać wykorzystana również w tej sprawie) należy uznać, iż kondycja psychiczna M. K. (1), na tle zespołu uzależnienia od alkoholu, wykluczała swobodne podejmowanie przez nią decyzji i wyrażanie woli, także w stosunku do innych czynności prawnych dokonywanych w 2016 r. W konsekwencji nieważnością dotknięta jest umowa ugody zawarta w dniu 08.04.2016 r., a za bezskuteczne należy uznać wypowiedzenie umowy kredytu.

Zgodnie z art. 82 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Brak jest przepisu, który wprost regulowałby sytuację przeciwną – przyjęcia przez taką osobę oświadczenia woli pochodzącego od innej osoby. Należy jednak posłużyć się szczególnego rodzaju analogią. Zgodnie z art. 61 kc oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie (czyli mające indywidualnie oznaczonego adresata, w szczególności drugą stroną umowy), jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Wypowiedzenie umowy kredytu jest oświadczeniem mającym indywidualnie oznaczonego adresata i wywołuje skutek z chwilą jego doręczenia temu adresatowi. Jeżeli takie oświadczenie zostaje skierowane do osoby, która z przyczyn swojego stanu psychicznego nie jest w stanie zrozumieć jego znaczenia, zareagować na nie, podjąć jakiegokolwiek dalsze czynności, nie może zostać uznane za skuteczne. M. K. (1) nie była w stanie ocenić znaczenia prawnego i skutku wypowiedzenia umowy kredytu. Prawidłowe złożenie w stosunku do niej oświadczenia woli wymagałoby albo ubezwłasnowolnienia i ustanowienia opiekuna lub kuratora, co jest oczywiście długotrwałe, albo przynajmniej ustanowienia kuratora na podstawie art. 183 § 1 kro.

Pismo z dnia 29.01.2016 r. zostało wysłane do pozwanej na dwa adresy – wskazany w umowie kredytu jako korespondencyjny adres biura firmy kredytobiorczyni – (...) W. oraz na jej adres domowy (...) W., gdzie odebrał pismo syn adresatki. Pozwany nie był jednakże pełnomocnikiem matki w sprawach związanych z umową kredytu

(umowa przewidywała możliwość ustanowienia takiego pełnomocnika, z której matka pozwanego nie skorzystała), zatem odebranie przez niego pisma nie jest tożsame z zapoznaniem się z pismem przez jego adresatkę.

Wobec powyższego należy uznać, iż oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu zawarte w piśmie z dnia 29.01.2016 r. nie zostało prawidłowo i skutecznie złożone. Nie doprowadziło ani do rozwiązania umowy kredytu ani do postawienia sumy kredytu w stan natychmiastowej wymagalności. W takiej sytuacji powód mógłby co najwyżej zażądać zapłaty sumy niespłaconych rat kredytu. Byłoby to jednak roszczenie wywodzone z innej podstawy faktycznej i prawnej.

Następnie należy wskazać, iż Sąd podziela zarzut pozwanego dotyczący niewykazania, aby

wpłata środków w ramach udzielonego matce pozwanego kredytu obejmowała należności z tytułu składek ubezpieczeniowych oraz koszt ustanowienia zabezpieczeń spłaty kredytu. Powód nie wykazał, aby M. K. (1) złożyła dyspozycję wypłaty tychże środków. Nie złożył także ani umowy ubezpieczenia ani jej ogólnych warunków. Można zatem zgodzić się z pozwanym, iż istnienie zobowiązania w tym zakresie budzi wątpliwości, które nie zostały przewyciężone

Powód nie odniósł się do faktu zapłaty przez pozwanego kwoty odpowiadającej deklarowanemu przez powoda kapitałowi kredytu. Wobec braku stanowiska powoda fakt ten należy uznać za przyznany. Wpłata oznacza, że zobowiązanie wobec Banku zostało już w znacznej części wykonane, co prowadzi do oddalenia powództwa.

Z przedłożonych przez powoda zestawień nie wynika, w jaki sposób zostały rozliczone wpłaty dokonywane od 13.04.2016 r., wobec czego nie można ocenić prawidłowości wyliczenia odsetek za opóźnienie w łącznej kwocie 42 029, 92 zł.

Powód nie wykazał wreszcie, jakie konkretnie opłaty i prowizje – z tytułu jakich konkretnie czynności i kiedy dokonanych – składają się na kwotę 950 zł dochodzoną pozwem.

Reasumując powyższe, Sąd doszedł do przekonania, iż dochodzone przez powoda roszczenie o zapłatę 155 273, 22 zł nie znajduje należytego usprawiedliwienia w okolicznościach tej sprawy, co skutkuje oddaleniem powództwa w całości.

Pozwanemu jako wygrywającemu sprawę przysługuje na podstawie art. 98 kpc zwrot kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 5 400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.